

comentaris literaris

per Josep Palomero i José Miguel Segura

MEMÒRIES DE LES MEUES
VICISSITUDS POLÍTIQUES
des del 1820 fins al 1836de **Marià Cabrerizo**Traducció: **Rubén Luzón**Editorial: **Institució Alfons el Magnànim-CVEI**

En el projecte editorial de la Institució Alfons el Magnànim-CVEI s'ha recuperat una modalitat de narrativa que es basa en l'experiència pròpia, que explica el món i les vicissituds de la vida des d'una visió personal. El segon número de la col·lecció «Moment Memorialística», dirigida per Xavier Serra, són les memòries de l'editor valencià d'origen aragonés Marià Cabrerizo (1785-1868), un preromàntic il·lustrat que és reconegut per la seua labor com a editor, ja que va introduir a València la poesia de Chateaubriand, que inspirà un romanticisme moralista, taciturn i melancòlic, així com un patriotisme pessimista i moderat. La major part dels escriptors que lideraren la Renaixença valenciana, com Vicent Boix, Joan Arolas, Pasqual Pérez i Teodor Llorente, llegien les obres que eixien del taller de Cabrerizo. De tendència romàntica liberal, va patir les anacoretetes en els períodes conservadors que va imposar la monarquia absolutista i retrògrada de Ferran VII, experiència que constitueix el nucli principal de les seues memòries, en què explica les batudes dels liberals contra la milícia nacional monàrquica amb una prosa descriptiva i vibrant que sembla un documental periodístic. JP

En el projecte editorial de la Institució Alfons el Magnànim-CVEI s'ha recuperat una modalitat de narrativa que es basa en l'experiència pròpia, que explica el món i les vicissituds de la vida des d'una visió personal. El segon número de la col·lecció «Moment Memorialística», dirigida per Xavier Serra, són les memòries de l'editor valencià d'origen aragonés Marià Cabrerizo (1785-1868), un preromàntic il·lustrat que és reconegut per la seua labor com a editor, ja que va introduir a València la poesia de Chateaubriand, que inspirà un romanticisme moralista, taciturn i melancòlic, així com un patriotisme pessimista i moderat. La major part dels escriptors que lideraren la Renaixença valenciana, com Vicent Boix, Joan Arolas, Pasqual Pérez i Teodor Llorente, llegien les obres que eixien del taller de Cabrerizo. De tendència romàntica liberal, va patir les anacoretetes en els períodes conservadors que va imposar la monarquia absolutista i retrògrada de Ferran VII, experiència que constitueix el nucli principal de les seues memòries, en què explica les batudes dels liberals contra la milícia nacional monàrquica amb una prosa descriptiva i vibrant que sembla un documental periodístic. JP

ARÁOZ Y LA VERDAD

d' **Eduardo Sacheri**Editorial: **Alfaguara**

Els personatges d'Eduardo Sacheri estan, com en aquest cas, marcats sempre per algun tipus de pèrdua les conseqüències de la qual no es deixen entreveure però pesen cada dia una mica més. Ezequiel Aráoz, per exemple, té una part important del seu propi passat girant al voltant d'un enigma que mai va desaparèixer, un enigma que només pot desvetllar viatjant a O'Connor —un petit poble detingut en el temps— per parlar amb Fermín Perlasi —personatge que reapareix a *La noche de la Usina*—, un antic jugador de futbol del Deportivo Wilde, un antic heroi de l'infant Ezequiel, que en un partit memorable i fatídic no va fer el que la raó i la desraó deia que havia de fer, convertint-se des de llavors en un traïdor per l'imaginari col·lectiu i individual que va condemnar al club amb la seua inexplicable desídia a un descens que va resultar traumàtic per al protagonista.

En un diàleg sincopat i *in crescendo* —Sacheri és un consumat mestre en aquesta tècnica narrativa— amb Lépori s'anirà a poc a poc desfent els nusos de la madeixa del passat en la ment d'Ezequiel. Aquesta és, sens dubte, una novel·la que requereix d'un autor molt aficionat al futbol —també *Papeles en el viento*—, i Sacheri ho és, però

Buenos Aires, 2015

Pàgines 236

Novel·la

no és una novel·la que requereixi que es seus lectors ho siguin en absolut. El futbol és, en aquest cas, un trampolí, una palanca, una metàfora, més que un esport o un espectacle, que ens parla del pas del temps, de la derrota que hi ha sempre en el trànsit d'una edat —la infantesa, per exemple— a la següent al llarg d'una vida, de la simplicitat i la complexitat de les relacions humanes —més que socials o familiars—, de l'emoció i la poesia que amaguen els fets més insospitats del dia a dia —o de diumenge a diumenge, per exemple, en un camp de futbol—. Una emoció i una poesia que Ezequiel enyora i desitja depurar, l'emoció i la poesia d'un somni que va desaparèixer d'una manera absurda i cruel convertint-se en un infern particular del que necessita alliberar-se.

Aquesta és la història d'un redempció, explicada per un escriptor que —utilitzant elements autobiogràfics— estima i respecta la paraula. Per això les seues novel·les són un continu diàleg en el qual els personatges es mostren, s'oculten i es defineixen. El 2010 es va estrenar una versió teatral d'*Aráoz y la verdad*, un relat emblemàtic d'un novel·lista que encara té moltes coses a dir. Llegir-li és una veritable delícia de la qual no haurien de privar-se, creguin-me... Es trobaran de cara davant la senzillesa i la grandesa de la bona literatura, aquesta en què ens (re)coneixem d'una manera o altra a nosaltres mateixos. JMSR

LA CUINA DE LA GENT DE LA MAR
Els ranxos a la barcade **Juanjo Roda**Editorial: **Onada Edicions**

Benicarló, 2017 | Pàgines 95

Receptes de cuina

Es tracta del segon Premi Internacional de Llibre Gastronòmic Ciutat de Benicarló, que fa el número 16 de la col·lecció La Teca; només llegir

els títols anteriors ja et vénen ganes de fullejar-los. Onada Edicions, la productiva editorial de Benicarló, ha posat en valor en cada un d'aquests llibres la cuina de la rodalia: la de Vinaròs, del Delta de l'Ebre, de Traiguera, de les Terres del Mestral, de la Tinença de Benifassà, de la Sénia, etc. És un treball antropològic i gastronòmic pacient, memorable i admirable. Un parell d'ells, a més, s'han publicat també en castellà.

El llibre és molt atractiu, perquè respon a la idea que el ranxo dels mariners a bord de la barca és una menja tan senzilla com saborosa i extraordinària. Les fotografies que il·lustren cada recepta contribueixen a crear un ambient favorable. Com sol ser habitual, de cada recepta s'indiquen els ingredients i la manera de preparar el plat. Abans d'introduir les receptes, el lector troba un marc contextual en què s'explica la pesquera, els productes i els ranxos. L'autor és un gran professional que dona garantia a un llibre per a xuplar-se els dits. JP

destaquem...

La crítica amable de Tom Gauld cap a la literatura

Asseguren el riure és saludable. És més, asseguren que s'ha demostrat científicament que el còrtex cerebral allibera impulsos elèctrics un segon després de començar a riure, expulsant del nostre organisme l'energia negativa. Dit això, crec que vaig expulsar una ingent quantitat d'energia negativa quan vaig tenir ocasió de submergir-me en aquestes vinyetes minimalistes que **Tom Gauld** recopila a *En la cocina con Kafka* (**Salamandra Graphic**).

Amant dels llibres confés, aquesta antologia reuneix els dibuixos que el dibuixant escocès ha publicat al llarg de dotze anys al prestigiós diari britànic *The Guardian*, entre altres publicacions. En totes i cadascuna d'elles, Gauld fa broma sobre el vast, ric i també, de vegades, excèntric univers de la literatura, fins permetre's el luxe de burlar-se subtilment d'alguns autors clàssics o sobre la indústria editorial.

Alguns han definit el seu humor com

conceptual, encara que jo preferiria assegurar que el seu és jugar amb l'absurd, fent que **Jane Austen** sigui protagonista d'un videojoc o, simplement, imaginant com se sent un llibre adaptat. A priori, són acudits fàcils, petites bromes. Però en totes i cadascuna d'elles hi ha un exercici molt més complex que li serveix per trencar amb els tòpics, modificar-los al seu gust, i fins i tot, per què no, crear noves possibilitats.

Gauld sorprèn —almenys a mi m'asombra— amb aquesta facilitat per arrencar(me) la riallada en algunes d'aquestes situacions que es fixen en eternals clics, com els hàbits de lectura o l'elitisme que envolta el món literari. No és estrany, per tant, que ell mateix consideri que el seu és la «crítica amable». Ho és, i d'una perícia que està a l'altura d'alguns dels meus ídols particulars en això de l'humor gràfic. En aquest sentit, cal no confondre la seua crítica amb un atac a aquesta indústria

i a aquesta classe intel·lectual. Ni de bon tros. Més aviat diria que Gauld pretén fer veure el necessari que és riure's d'un mateix i el necessari que és fer, de tant en tant, una petita autocrítica per posar en valor una cosa tan imprescindible per a l'enriquiment personal de l'ésser humà com la literatura, com la cultura.

En la cocina con Kafka se succeeixen infinitat de personatges literaris històrics, llibres emblemàtics, autors universals... Tot això per revelar-nos la importància d'aquesta cultura que molts estan entestats en destruir. Ironia subtil, un joc de descontextualitzacions, una deshumanització dels canons literaris, humor intel·ligent. Tom Gauld ens brinda la possibilitat de gaudir d'una estona agradable gràcies a aquest riure que sorgeix de forma espontània, natural, i que contagia a tots aquells que estiguin al nostre voltant, ja que és impossible no compartir la gràcia d'aquest autor i dibuixant que ha demostrat posseir una ocurrència extraordinària. Humor inclusiu, més llibertat creativa absoluta, dona com a resultat una obra, per a mi, exquisida. ■

Eric Gras

EN LA COCINA CON KAFKA

de **Tom Gauld**Traducció: **Carlos Mayor Ortega**Editorial: **Salamandra Graphic**

Barcelona, 2018 | Pàgines 160

Tires còmiques